
Landsverordening regelende het
recht van de arbeider op tegemoet-
koming bij ziekte.

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Algemene beschouwingen

De Ziekteregeling 1936 heeft als gevolg van de vele wijzigingen en aanvullingen gedurende de bijna twintig jaren dat zij van kracht is, aan overzichtelijkheid en logische opbouw ingeboet.

Was in verband hiermede een nieuwe redactie reeds geruime tijd zeer wenselijk, thans is aanpassing van de Ziekteregeling 1936 aan de omstandigheid dat de Sociale Verzekeringsbank bij landsverordening van de 29ste augustus 1960 (P.B.1960, no.154) o.m. belast is met de uitvoering van de Ziekteregeling 1936, een dringende noodzaak.

In het ontwerp is deze aanpassing tot stand gebracht.

Ten aanzien van de materiële inhoud van de Ziekteregeling 1936 is voorts reeds eerder de noodzaak komen vast te staan enige andere belangrijke wijzigingen aan te brengen.

In dit verband moge met betrekking tot de navolgende onderwerpen hier enkele algemene opmerkingen worden gemaakt en voor het overige worden verwezen naar de artikelsgewijze toelichting:

- het loonbedrag, dat als grondslag dient voor de vaststelling van het ziekgeld (uitkeringsloon);
- het loonbedrag, dat als grondslag dient voor de berekening van de premie (premieloon);
- de kring van verzekerden.

De loongrens tot en met welke de arbeider onder de bepalingen van de Ziekteregeling 1936 valt, is vastgesteld op f.20,-- per dag. De bere-

kening van premie en ziekgeld geschiedt echter over maximaal f.10,-- per dag.

Dit maximum van f.10,-- is voor de berekening van ziekgeld niet langer aanvaardbaar.

Uit sociale overwegingen dient het maximum waarover ziekgeld mag worden berekend te worden opgetrokken tot de loongrens waarbij de arbeider nog onder de Ziekteverzekering valt, i.c. f.20,-- per dag, respectievelijk f.24,-- per dag, terwijl tevens een verhoging van het uitkeringspercentage voor gehuwden en ongehuwden-kostwinners nodig wordt geacht.

Teneinde dit mogelijk te maken is het noodzakelijk dat ook de premie over het werkelijk dagloon wordt berekend.

Het komt voorts noodzakelijk voor de mogelijkheid van het "eigen-risico-dragen" te beperken. Het bestaande systeem van eigen-risico-dragen onttrekt immers arbeiders aan de uitvoering van de ziekteverzekering door de bank, waardoor het aantal bij de bank verzekerden - mede rekening houdende met het feit dat het aantal arbeiders in de Nederlandse Antillen in absolute zin toch al vrij gering is - een nog kleiner draagvlak vormt, hetgeen premieverhogend werkt.

Artikelen

Artikel 1

Werkgever: Dit begrip is nagenoeg ongewijzigd gebleven.

Arbeider: Dit begrip is ongewijzigd gebleven, met dien verstande dat de kapitein en schepelingen op Nederlands Antilliaanse zeeschepen thans niet langer als arbeider worden aangemerkt. Zulks betekent echter niet, dat de ondergetekenden van oordeel zijn, dat die arbeider de sociale voorzieningen in de zin van het onderhavige ontwerp niet zouden behoeven. De positie van de kapitein en schepelingen echter is geregeld in het Wetboek van Koophandel, tweede boek, derde en vierde titel. De ondergetekenden nu menen, dat het de voorkeur verdient om de onderhavige materie t.a.v. Kapitein en schepelingen te regelen in het Wetboek van Koophandel; dit betekent, dat in het bijzonder artikel 516 zal dienen te worden gewijzigd. Een daartoe strekkend ontwerp zal aan de Staten ter goedkeuring worden aangeboden.

De bepaling dat de arbeider twaalf werkdagen in dienst van de werkgever moet zijn geweest teneinde als "arbeider" aangemerkt te

worden is vervallen. Deze bepaling heeft in het verleden bij de uitvoering tot misverstanden aanleiding gegeven. De nieuwe redactie maakt daaraan een einde. De periode van twaalf werkdagen is evenwel aangehouden als maatstaf om te bepalen, wanneer een arbeider als "losse arbeider" beschouwd moet worden als gevolg waarvan de bepalingen van de ziekteregeling niet op hem van toepassing zijn.

De loongrens tot en met welke de arbeider onder de bepalingen van de ziekteregeling valt is gehandhaafd op f.20,-- per dag met betrekking tot hen, voor wie een 6-daagse werkweek geldt; voor degenen met een 5-daagse werkweek is de dagloongrens dionovereenkomstig gesteld op f.24,--.

Voorts kan de behoefte opkomen om bepaalde groepen werknemers die geen arbeiders zijn in de zin van de ziekteregeling, onder bepaalde voorwaarden toch als zodanig te kunnen aanmerken.

Controlerende geneeskundige: De aanpassing van de ziekteregeling aan de omstandigheid dat de uitvoering aan de Sociale Verzekeringbank is opgedragen maakt het opnemen van dit begrip gewenst.

Arbeidsongeschiktheid: Door het opnemen van deze definitie wordt zowel de behandelende geneeskundige als de controlerende geneeskundige een maatstaf gegeven; de eerste bij het geven van voorschriften aan de zieke arbeider, de tweede bij het uitoefenen van toezicht. Ook degene, die wegens besmettingsgevaar niet mag werken wordt als arbeidsongeschikt aangemerkt.

Loon: Onder de omschrijving van het loon is, teneinde de begripverwarring te voorkomen welke daaromtrent blijkt te bestaan, de uitdrukking "premiegelden" vervallen en zijn daarvoor in de plaats omschrijvingen gegeven met betrekking tot de vergoedingen, welke niet als loon in de zin van de ziekteregeling worden beschouwd.

Waar het hier te lande op het terrein van de sociale verzekeringen niet gebruikelijk is de door de werkgever ten behoeve van de arbeider te betalen sociale verzekeringspremie als deel van het loon te beschouwen, is tevens de bepaling opgenomen dat de toeslag op het loon, door de werkgever ingevolge artikel 58 van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering te betalen ter compensering van de door de arbeider verschuldigde A.O.V.-premie, geen loon is in de zin van de ziekteregeling. Hiermede wordt bovendien voorkomen dat een arbeider, die vóór de inwerkingtreding van de landsverorde-

ning A.O.V. f.20,— per dag verdiende en dus onder de bepalingen van de Ziekteregeling 1936 viel, nu niet langer rechten op grond van de ziekteregeling zou kunnen doen gelden, omdat zijn loon door de toeslag hoger ligt. De verzekeringspremie, welke de werkgever krachtens het onderhavige ontwerp verschuldigd zal zijn, is evenmin loon in de zin der regeling.

Dagloon: Bij de omschrijving van hetgeen onder dagloon moet worden verstaan, is een kleine wijziging gebracht in de berekening, welke gemaakt dient te worden om aan de hand van een uurloon het dagloon te bepalen. Dit was noodzakelijk omdat in de tekst van de Ziekteregeling 1936 uitsluitend wordt uitgegaan van een achtenveertig-urige werkweek. Voorts is rekening gehouden met de omstandigheid van een 5-daagse werkweek.

Artikel 2

Volgens de Ziekteregeling 1936 wordt het ziekgeld berekend naar het dagloon van de arbeider. Onder dagloon wordt daarbij verstaan het laatst tussen werkgever en arbeider overeengekomen loon per uur, dag, week of maand, vermenigvuldigd met of gedeeld door een bepaalde factor. Bestaat het loon uit contant geld, naar tijdruimte berekend, dan levert de berekening als vorenbedoeld weinig moeilijkheden op. Is er echter sprake van provisie, commissie, percentage, tantième, fooi, e.d. dan blijkt het voor de werkgever niet zo eenvoudig om het loon van de arbeider op te geven. In de praktijk komt het er meestentijds op neer, dat de geldswaarde van het loon wordt geschat aan de hand van de ervaring over een vorig jaar.

Dit levert echter praktische bezwaren op. Ligt namelijk het loon van de arbeider dicht bij de loongrens, dan wordt hij, op grond van de ervaringen van een voorafgaand jaar, al dan niet als arbeider in de zin van de Ziekteregeling 1936 aangemerkt, welke beslissing aan het einde van het jaar kan blijken niet te stroken met de gegevens van de loonopgaven voor de premieberekening. Een situatie welke, wanneer zij zich voordoet, niet wel oplosbaar is.

Afgezien van het voorgaande kan aan het einde van het jaar aan de hand van de gegevens van de loonopgaven blijken, dat het ten tijde van de ziektemelding opgegeven loon, waarover inmiddels ziekgeld is uitgekeerd, niet overeenkomt met het loon, vermeld ten behoeve van de premieberekening, met als gevolg dat de grondslagen voor

uitkering en premieheffing uiteenlopen. Het thans voorgestelde systeem ondervangt deze bezwaren; in rechte zijn de werkgevers reeds sinds jaren door de ambtenaren, belast met het toezicht op de uitvoering der Ziekteregeling 1936, geadviseerd om aldus te handelen.

Artikel 3

Dit artikel brengt in de tot nu toe bestaande bepalingen slechts de wijziging, dat de arbeider zijn aanspraken doet gelden tegenover de bank inplaats van tegenover de werkgever.

De limiet van 4 maanden, welke de Ziekteregeling 1936 kent t.n.v. de uitkering bij zwangerschap en bevalling, ongeacht het voortduren van de arbeidsongeschiktheid, is niet gehandhaafd. De ondergetekenden achten het n.l. niet redelijk, dat een vrouw, die als gevolg van haar zwangerschap of bevalling arbeidsongeschikt is geen aanspraak op uitkering zou hebben. Het thans voorgestelde is dan ook aldus, dat de arbeidsongeschiktheid gwaacht wordt aan te vangen 30 dagen vóór de bevallingsdatum en voortduurt tot 30 dagen daarna (wettelijke fictie van arbeidsongeschiktheid). Is er sprake van werkelijke arbeidsongeschiktheid, dan bestaat recht op uitkering van ziekingeld onder de algemene limiet van 52 weken.

Artikel 4

De inhoud en omvang van de geneeskundige behandeling en verpleging zijn geheel ongewijzigd gelaten. De aanvang van de periode, gedurende welke de arbeider recht heeft op geneeskundige behandeling en verpleging, is bepaald op de dag waarop de ziektemelding plaats heeft, in plaats van op de eerste dag der ziekte.

Omtrent lid 3 zij nog opgemerkt, dat het mogelijk moet zijn om een arbeider, die de verstrekkingen in natura niet heeft kunnen genieten (b.v. wegens ziekte en behandeling in het buitenland) een geldelijke tegemoetkoming te geven.

Artikel 5

De bepalingen van de Ziekteregeling houden o.m. in:

1. dat bij de berekening van ziekingeld het dagloon op ten hoogste f.10,— wordt gesteld;
2. dat het ziekingeld bij ziekenhuisverpleging 50% en bij huisverpleging 70% bedraagt van het dagloon.

Hetgeen thans wordt voorgesteld vertoont de volgende afwijkingen met de bestaande gedragslijn:

1. Verhoging van het maximum dagloon voor berekening van ziekengeld van f.10,-- tot f.20,-- (respectievelijk f.24,-- bij een 5-daagse werkweek);
2. Verhoging van het uitkeringspercentage tot 80% voor wat gehuwden en ongehuwden-kostwinners betreft, onverschillig of er van ziekenhuisverpleging sprake is of niet.

Ondergetekenden zijn van mening dat bij de Algemeene beschouwingen genoegzaam is toegelicht waarom verhoging van het dagloon voor berekening van het ziekengeld van f.10,-- tot f.20,-- respectievelijk f.24,-- noodzakelijk is. Daarnaast wordt het noodzakelijk geacht in het uitkeringspercentage van ziekengeld voor gehuwden en ongehuwden-kostwinners niet langer onderscheid te maken tussen verpleging thuis of in een ziekeninrichting.

Artikel 6

Ingevolge het bepaalde onder lid 1 van dit artikel kan de arbeider van de bank een schriftelijke verklaring eisen omtrent zijn tegemoetkoming.

Een soortgelijke bepaling kwam reeds lang voor in de Ongevallenroegeling 1936, doch ontbrak in de Ziekteregeling 1936.

Onder overlegging van een dergelijke verklaring kan de arbeider zich, indien hij het niet eens mocht zijn met het standpunt van de bank, tot het college van beroep wenden en wijziging van de vastgestelde tegemoetkoming verzoeken.

Opgemerkt moge worden, dat verschil van mening op dit terrein tussen bank en arbeider in vele gevallen zal neerkomen op verschil van mening tussen de bank en de behandelende geneeskundige. Het beroep zal derhalve veelal een beroep zijn tegen een medische beslissing, hetwelk door het college van beroep op de daartoe geëigende wijze dient te worden behandeld.

Artikel 7

In dit artikel zijn de gevallen opgenomen, waarin een arbeider geen recht op tegemoetkoming kan doen gelden.

Met het opnemen in de landaverordening van het begrip controle-

rende geneeskundige werd het tevens noodzakelijk in dit artikel enige bepalingen op te nemen zoals deze, in overeenkomstige zin, ten aanzien van de behandelende geneeskundige reeds bestonden, als gevolg waarvan de arbeider niet zonder meer gegeven voorschriften en aanwijzingen kan negeren. In verband hiermede zijn opgenomen de bepalingen onder e en f van dit artikel.

De mogelijkheid vervolgens is niet uitgesloten, dat de arbeider, die tijdelijk in het buitenland te werk is gesteld en die aldaar ziek wordt rechten kan ontkennen aan de aldaar geldende sociale wetgeving. Het tweede lid nu bevat te dier zake een anticumulatie regeling.

Artikel 8

In lid 1 van dit artikel is de verplichting van de werkgever tot premie-betaling vastgelegd, terwijl lid 2 nader ophalingen bevat omtrent de premie, waarbij rekening is gehouden met de omstandigheid dat de arbeiders in een 6-daagse doch ook in een 5-daagse werkweek werkzaam kunnen zijn.

De premie moet voldoende zijn om de uitgaven te dekken en om een zekere reserve te kwaken. Deze reserve heeft voornamelijk ten doel om een plotseling optredende kostenstijging, bijvoorbeeld als gevolg van een epidemie, op te vangen. Wat de omvang der te vormen reserve betreft wordt gedacht aan een totaal van ongeveer 50% van de gemiddelde kosten over de laatste vijf jaar, te bereiken in ongeveer vijf jaar.

De leden 5 en 6 zijn nieuw; zij sluiten aan bij de overeenkomstige bepalingen van de Landsverordening Sociale Verzekeringsbank.

Artikel 9

In de algemene beschouwingen is reeds uiteengezet dat het zaak is om de kring van hen, ten aanzien van wie de verzekering door de bank wordt uitgevoerd, zo weinig mogelijk te beperken. Niet alleen zal hierdoor de verzekering als sociale verzekering een meer uitgesproken karakter krijgen, doch de grotere spreiding van het risico zal de ziekteverzekering ook in financieel opzicht ten goede komen. Een gevolg waarmede de Antilliaanse gemeenschap en meer in het bijzonder de werkgever die de premie moet opbrengen, ten eerste gebaat is. In verband hiermede wordt in dit artikel de mogelijk-

heid voor de werkgevers om zelf de tegemoetkoming te verstrekken en daarvan zelf de kosten te dragen aan bepaalde, met name aangeduide voorwaarden gebonden. De werkgever zal tot zekerheid voor de nakoming van zijn verplichtingen garantie moeten stellen en hij zal voortaan moeten kunnen beschikken over een medische dienst die in staat is de arbeider geneeskundige behandeling en verpleging te verstrekken overeenkomstig de bepalingen van het ontwerp.

Omtrent de garantie zullen nadere regelen gesteld worden bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen. De garantie zal uiteraard een financiële dienst te zijn en als regel in de vorm van een bankgarantie kunnen worden verstrekt.

In lid 5 wordt aan de arbeider de mogelijkheid gegeven om tegen een beslissing van de werkgever bij de bank bezwaar te maken. Tegen de beslissing van de bank kan vervolgens op grond van artikel 10 beroep worden ingesteld.

Artikel 10

De in de Ziekteregeling 1936 voorkomende mogelijkheden om in beroep te gaan zijn alle gehandhaafd, met dien verstande echter, dat bijgaand ontwerp slechts één instantie kent waarbij het beroep kan worden ingesteld, namelijk het College van Beroep.

Indien het beroep aanhangig gemaakt wordt tegen een beslissing genomen op medische gronden, zal, zoals reeds in de toelichting op artikel 6 is opgemerkt, het College het beroep op de daartoe gewijzigde wijze dienen te behandelen en dus advies inwinnen bij de door dit orgaan daartoe aan te wijzen medische deskundige(n).

Artikel 11

Na het opdragen van de uitvoering van de Ziekteregeling 1936 aan de Sociale Verzekeringsbank past de bepaling "dat iedere vordering krachtens de bepalingen van de Ziekteregeling 1936 wordt ingesteld en vervolgd op de wijze als voorzien bij het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen" niet langer in deze landsverordening en is derhalve niet gehandhaafd.

De leden van dit artikel behoeven weinig toelichting. Zij zijn naar inhoud ontleend aan overeenkomstige bepalingen, welke in de Ziekteregeling 1936 voorkomen, met uitzondering van de bepaling in lid 4.

Laatstgenoemde bepaling is opgenomen ter bescherming van de

arbeider, wiens werkgever, vooral in het geval een uurloon wordt betaald, de arbeidstijd, welke verloren gaat met het invoeren van doktershulp en eventueel voortgezette behandeling, niet wenst uit te betalen. De huidige tekst van de Ziekteregeling 1936 geeft onvoldoende mogelijkheden daartegen in verzet te komen.

Artikelen 12 en 15

De inhoud van deze artikelen is aangepast aan de nieuwe situatie, doch komt overigens overeen met de inhoud van de bepalingen, welke hieromtrent in de Ziekteregeling 1936 voorkomen.

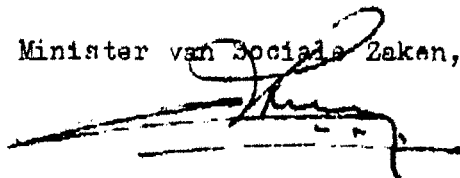
Artikelen 13 en 14

Deze artikelen, welke ook in de Ziekteregeling 1936 voorkomen, behoeven naar het oordeel van de ondergetekenden geen nadere toelichting.

Artikel 16

De overgangsbepaling in lid 3 is noodzakelijk teneinde te bewerkstelligen, dat op de dag van inwerkingtreding alle met betrekking tot dan lopende ziektegevallen bestaande aanspraken behouden en tevens ongewijzigd blijven.

De Minister van Sociale Zaken,

De Minister van Justitie,

